

“เสียงที่อยากให้ได้ยิน”

พศ.ศุภลักษณ์ พรกุลวัฒน์

ที่จริงแล้ว การนั่งนิ่ง ๆ เพื่อย้อนคิดและถ่ายทอดความรู้สึกเกี่ยวกับ คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาคงไม่ใช่เรื่องง่ายนัก ด้วยสถานะที่หลากหลายของ ตัวเองนับแต่วันแรกที่ก้าวย่าง เข้ามาอยู่ในพื้นที่แห่งนี้ กับความสัมพันธ์หลายรูปแบบ ที่ถูกสร้างขึ้นตลอดหลายปีที่ผ่านมา ในที่นี้อยากเล่าถึงเสียงหนึ่งของความทรงจำที่ยัง คงประทับใจไม่รู้ลืม ผ่าน “เสียง” ที่ใครบางคนก็คงเคยได้ยิน

เสียงแรกเป็นเสียงจากอาจารย์ผู้ใหญ่ที่พวกเราเคารพคนหนึ่ง บอกเราว่า “คณะเรา อยู่ด้วยกันเหมือนพี่เหมือนน้อง มีอะไรก็ช่วยเหลือกันหรือพูดคุยกันได้” ไม่ว่าจะเสียงเสียงนี้จะเปล่งออกมาจากอาจารย์ท่านอื่นหรือไม่ แต่พวกเราสัมผัสได้ว่า ความสัมพันธ์คล้าย “ครอบครัว” มันอบอวลอยู่ทั่วคณะ หรือ “บ้านหลังที่สอง” ของพวก เราหลายคน

โดยส่วนตัวแล้ว ความรู้สึกผูกพันกับผู้คนที่พบเจอและกับชุมชนเล็ก ๆ แห่งนี้ได้ค่อย ๆ ก่อร่างขึ้นนับจากที่ได้มาเรียนที่นี่ ผ่านความสัมพันธ์กันระหว่างเพื่อน ร่วมรุ่น รุ่นพี่รุ่นน้อง กับครูอาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่เราเคยติดต่อในระหว่างเรียน ความรู้สึก เช่นนี้ยังคงดำเนินเรื่อยมา แม้เมื่อได้เข้ามาทำงานในคณะผ่านการถ่ายทอดความรู้สึก จากประสบการณ์ของอาจารย์ผู้ใหญ่ ที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนด้วย กับการทำงาน ร่วมกันระหว่างเพื่อนอาจารย์ด้วยกัน และกับเจ้าหน้าที่คณะหลายฝ่าย แม้หลายครั้งที่ เราอาจจะเหนื่อยกับการถกกันเพื่องานของคณะ แต่เมื่อเสร็จจากงานเราก็ล้อมวง กินข้าวกัน¹

เสียงที่สองเป็นเสียงที่เคยได้ยินจากนักศึกษาที่เรียนจบออกไปบอกเล่าให้ฟัง “ตอนเรียน หนู (นักศึกษา) ไม่รู้ว่าวิชาที่หนูเรียนๆ ไปจะเอาไปทำอะไรต่อไปดี แต่มาวันนี้เมื่อออกไปสู่โลกนอก มหาวิทยาลัยถึงได้รู้ว่าสามารถจะเอาสิ่งที่เรียนมาไปปรับใช้ได้ ทั้งในชีวิตประจำวันและในชีวิต การทำงาน”² หลายคนอาจจะเคยตั้งคำถามหรือโดนตั้งคำถามกับสิ่งที่เรียนในขณะนี้ แต่ในวันหนึ่งหลายคนก็อาจจะเคยตอบเหมือนที่นักศึกษาเหล่านี้ตอบ เชื่อได้ว่า “เสียง” ที่สะท้อน ออกมาเช่นนี้ คงได้สร้างความปลาบปล้ำให้กับอาจารย์ผู้สอนหลายคนที่จะตั้งใจกับการถ่ายทอด ความรู้ให้ลูกศิษย์อย่างเข้มข้น³ ทั้งภาคทฤษฎีในห้องเรียนและภาคปฏิบัติในการฝึกงานภาคสนาม

และเสียงสุดท้าย อาจจะดูเหมือนเป็นเสียงที่เบาและอยู่ห่างไกลออกไป ทว่าเป็นเสียงที่สำคัญที่จะขาดไม่ได้ใน “บ้าน” หลังนี้ นั่นก็คือ เสียงของเจ้าหน้าที่ทุกคนทุกฝ่ายที่อยู่เบื้องหลัง การขับเคลื่อนงานต่างๆ ของคณะและมีส่วนอย่างสำคัญในการประสานงานระหว่างอาจารย์และลูกศิษย์ เจ้าหน้าที่คณะหลายคนทำหน้าที่ที่ตัวเองรับผิดชอบได้เป็นอย่างดี หลายครั้งที่พวกเขา ต้องร่วมเดินทางไปดูแลนักศึกษาออกฝึกงานภาคสนามกับอาจารย์ในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ แม้ว่าค่าตอบแทนพิเศษที่เขาได้รับจะน้อยนิด แต่นักศึกษาและอาจารย์ก็ยังคงได้เห็นรอยยิ้มของพวกเขาและการสนับสนุนอยู่เบื้องหลังในหลายๆ เรื่อง ผู้เขียนขอคารวะแด่เจ้าหน้าที่ที่รักและปรารถนาดีต่อคณะ โดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน

“บ้าน” เล็กๆ หลังนี้ กำลังจะก้าวข้ามผ่านเวลาถึงศตวรรษ และยังคงอยู่ในช่วงเวลาเปลี่ยนผ่าน อะไรหลายๆ อย่างทั้งของสังคมไทยและของสังคมโลก เชื่อว่าอาจารย์ผู้ใหญ่และเพื่อนอาจารย์ หลายๆ คน นักศึกษาทั้งศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบัน รวมทั้งเจ้าหน้าที่คณะทุกๆ ฝ่าย จะร่วมช่วยกัน ทำให้คณะเติบโตไปอย่างมั่นคงด้วยความสัมพันธ์ในแบบที่เป็นธรรมชาติของสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา และตัวเองก็ขอเป็นส่วนหนึ่งในการร่วมเดินทางครั้งนี้ด้วย

¹ คล้ายกับวัฒนธรรมท้องถิ่นตามหมู่บ้านต่างๆ ไป แต่คณะเราอาจจะมีเรื่องเคียงที่แตกต่างกันไป

² ประมวลจากเสียงสะท้อนของนักศึกษาหลายคนเอามารวมกันเพื่อใช้ในข้อเขียนชิ้นนี้ กรุณาอย่านำไปอ้างอิงอย่างเป็นทางการ

³ ภาษาชาวบ้านเรียกว่า “โหด” ในที่นี้ปรับการใช้ภาษาเพื่ออรรถรสในการอ่านที่ดูกึ่งทางการ